

ANALYSE REGEERAKKOORD NGO-FEDERATIE

Institutioneel

De meesten onder jullie zullen het hoofdstuk rond ontwikkelingssamenwerking in het nieuwe regeerakkoord intussen al gelezen hebben. Het is een eerder vage tekst waar de bevoegde minister nog veel richtingen mee uit kan. Het is dan ook een goede zaak dat Les Engagés met Maxime Prévot de bevoegde minister levert, gezien de publieke steun van Les Engagés over het belang van het maatschappelijk middenveld en hun verkiezingsprogramma waarin het belang van ontwikkelingssamenwerking verdedigd wordt.

Minister Prévot is bevoegd voor zowel buitenlandse zaken als ontwikkelingssamenwerking. Belangrijk om van ontwikkelingssamenwerking geen ondergeschikt instrument te maken, is dan ook de expliciete bevestiging in het regeerakkoord dat *een aparte directie-generaal voor ontwikkelingssamenwerking blijft behouden voor het beheer van zijn budget en bevoegdheden*.

Van een (gedeeltelijke) defederalisering van ontwikkelingssamenwerking is in de finale tekst van het regeerakkoord gelukkig helemaal geen sprake meer. Dat kwam echter wel systematisch terug in eerdere versies (zelf tot de voorlaatste versie eind januari) en de federaties hebben hier tot op het laatste moment hard weerwerk tegen gevoerd, met succes dus.

Inhoudelijk

Er worden inhoudelijke accenten gelegd die niet noodzakelijk aansluiten bij onze missie en visie op maatschappelijke verandering, zoals de nadruk op migratie, veiligheid, herziening van het aantal partnerlanden en –organisaties, het EU Global Gateway kader, de rol van de (Belgische) private sector, enz. Maar opnieuw, het abstractieniveau van de tekst houdt in dat de Minister deze intenties op verschillende manieren kan implementeren.

- Zo kan de invulling van migratie als nieuw transversaal thema van de Belgische ontwikkelingssamenwerking verschillende vormen aannemen. Indien dit gericht zou zijn op de aanpak van de grondoorzaken van migratie, sluit dit al nauwer aan bij de doelstellingen die ngo's nastreven.
- Ook de eventuele herziening van het aantal partnerlanden en –organisaties is niet duidelijk of dit ook betrekking heeft op de niet-gouvernementele samenwerking. Het aantal landen waarin of thema's waarrond ngo's actief zijn, wordt immers geregeld in de regelgeving m.b.t. de Gemeenschappelijke Strategische Kaders (GSK's). Het aantal organisaties in de niet-gouvernementele samenwerking is dan weer afhankelijk van het resultaat van de (lopende) erkenningsronde.

Het valt ook op dat er nauwelijks tot niets opgenomen is over de ngo's. In eerdere versies was dat wél het geval, maar betrof het bepalingen die niet gunstig waren voor ngo's zoals het verhogen van de eigen bijdrage en het beperken van de financiering van overheadkosten. Tegen die twee elementen hebben de federaties tot op het laatste moment actie gevoerd om ze uiteindelijk uit de tekst te krijgen.

Wél wordt de rol van de civiele maatschappij expliciet erkend complementair aan de gouvernementele samenwerking én zeker daar waar de gouvernementele samenwerking herzien wordt n.a.v. het niet-respecteren van basisprincipes van de democratie, rechtsstaat en mensenrechten. Daarnaast is het ook uitkijken naar het omvormen van het *Civic Space Initiative* naar structureel beleid. Dat *Initiative* werd in 2023 opgericht door toenmalig Minister Gennez met een budget van €10 miljoen voor drie jaren komende uit het budget van de gouvernementele samenwerking ("maatschappijopbouw en goed bestuur"). Het is gericht op het (rechtstreeks of onrechtstreeks) ondersteunen van de lokale civiele maatschappij in de strijd tegen een krimpende ruimte voor maatschappelijk middenveld. Wij zullen ervoor pleiten dat deze financieringslijn niet alleen structureel wordt, zoals in het regeerakkoord staat, maar ook gestructureerd en transparant wat haar toegankelijkheid betreft.

De thema's die doorheen de tekst naar voor worden geschoven, liggen in lijn met de thema's waarrond ngo's actief zijn en hun meerwaarde in de verf kunnen zetten: *toegang tot onder andere onderwijs, kwalitatieve gezondheidszorg, waardig werk en duurzame voedselzekerheid uit te bouwen en de strijd tegen de klimaatverandering te voeren.*

Op het vlak van humanitaire hulp is het regeerakkoord ambitieus met meer aandacht en middelen én *structurele en voorspelbare financiering van de internationale actoren, die dan flexibel over de budgetten kunnen beschikken (geen tot lichte oormerking).* Dit ligt in lijn met het pleidooi van humanitaire ngo's.

Budget

Zoals bekend, zal een zware besparing gerealiseerd worden op het budget voor ontwikkelingssamenwerking (DGD-budget). In de laatste versie van de budgettabel van de nieuwe federale regering gaat het over een structurele besparing van 25%. In eerdere versies van de budgettabel circuleerden nog besparingen van 60%, 50% en 45%. De acties vanuit de koepels en de federaties en hun leden (publicatie van meerdere opiniestukken, mobilisatie, prikacties, enz.) hebben er vermoedelijk toe bijgedragen dat de bondgenoten rond de politieke onderhandelingstafel zich gesterkt voelden in hun strijd voor het budget ontwikkelingssamenwerking.

Vandaag is echter nog onduidelijk hoe deze besparing geïmplementeerd zal worden en over welke periode: via een kaasschaaf over de verschillende kanalen van ontwikkelingssamenwerking of op basis van bewuste politieke keuzes.

In het hoofdstuk over fiscaliteit is helaas ook de maatregel opgenomen om de belastingvermindering van giften te verlagen van 45% naar 30%. Ook dit zal een significante impact hebben op de financiering (eigen bijdrage) van ngo's. In coalitie met een reeks andere middenveldactoren (de Impact Coalitie) bekijken we momenteel volop welke verdere stappen we hierrond zullen ondernemen.